

Све особе које раде у Аустралији имају нека основна права. Она укључују право на минималну плату и услове рада без обзира за који посао су вас запослили.

▲ Ко је Fair Work Ombudsman?

Fair Work Ombudsman штити и спроводи ваша права на раду. Ми смо агенција Аустралијске владе и наша улога је, између осталог, да помогнемо радницима, послодавцима, радницима који раде по уговору и друштвеној заједници да разумеју аустралијске законе о радним односима и да их се придржавају.

▲ Када треба да се обратим Fair Work Ombudsman?

Обратите нам се да добијете информације и савете ако имате било каквих питања о својој ситуацији на послу, или сматрате да не примате минималну плату и немате основне услове. Ми можемо у поверењу да одговоримо на ваша питања, а наше услуге су за свакога бесплатне.

▲ Како ће ми помоћи овај списак за проверу?

Научите која су ваша права на послу тако што ћете поунити овај списак за проверу. Заокружите један одговор за свако питање које следи. Одговор на свако питање на које сте одговорили са `не` (Н) или са `нисам сигуран/на` (?) можете да добијете ако питате свог послодавца, ако назовете Fair Work Infoline 13 13 94 или ако погледате www.fairwork.gov.au.

▲ Да ли знам:

- пун правни назив мог послодавца? Д / Н / ?
- име мог менаџера/шефа? Д / Н / ?
- назив мог радног места? Д / Н / ?
- који посао треба да обављам? Д / Н / ?
- назив правилника (award) или споразума (agreement) који се односи на моје радно место? Д / Н / ?
- како се Национални радни стандарди (National Employment Standards - NES) односе на мене? Д / Н / ?

▲ Да ли сам:

- попунио/ла формулар за пријаву пореског броја (tax file number declaration form)? Д / Н / ?
- потписао/ла уговор (contract) или споразум (agreement)? Д / Н / ?
- добио/ла примерак уговора или споразума? Д / Н / ?
- добио/ла примерак Информативног листа о једнаким правима на раду (Fair Work Information Statement) (ако сам почео/ла да радим на дан или након 1. јануара 2010.)? Д / Н / ?

▲ Да ли ми је познато да ли:

- сам запослен/на на пуно радно време (full- time), скраћено радно време (part- time) или као повремено радник (casual)? Д / Н / ?
- сам примљен/на за стално (permanent) или привремено (temporary)? Д / Н / ?
- сам на правилником или споразумом озваниченом привременом пробном раду пре заснивања сталног радног односа (probation) и када ће се завршити период пробног рада? Д / Н / ?
- сам неко време на пробном раду да би послодавац имао прилике да посматра како радим и одлучи да ли ће ме примити у стални радни однос (trial)? Д / Н / ?

- ме плаћају током пробног рада? Д / Н / ?
- ме плаћају за одласке на састанке? Д / Н / ?
- ме плаћају када стигнем рано на посао или останем дуже после завршетка редовне смене? Д / Н / ?
- ме плаћају за обуку? Д / Н / ?
- морам да платим ако купци оду са робом коју нису платили, ако у каси нема довољно новца или ако случајно нешто разбијем? Д / Н / ?
- ја треба да платим штету насталу у саобраћајном удесу или осигурање када возим аутомобил мог послодавца? Д / Н / ?
- сам ученик у привреди (apprentice) или приправник (trainee)? Д / Н / ?
- имам регистровани уговор о обуци? Д / Н / ?
- ми се плаћа пензијски допринос (superannuation)? Д / Н / ?

▲ Да ли:

- носим униформу? Д / Н / ?
- плаћам униформу? Д / Н / ?
- перем униформу? Д / Н / ?
- примам додатак за униформу или за прање униформе? Д / Н / ?
- доносим свој алат? Д / Н / ?
- примам додатак за алат? Д / Н / ?
- добијем платни листић за сваку плату коју примим? Д / Н / ?

▲ Да ли моји платни листићи наводе:

- моје име? Д / Н / ?
- име мог послодавца? Д / Н / ?
- пословни број ABN мог послодавца (од 1. јануара 2010.)? Д / Н / ?

- датум почетка платног периода, датум краја платног периода и датум исплате? Д / Н / ?
- моју платну стопу? Д / Н / ?
- све додатке (loadings) и/или исплате за рад ван редовног радног времена (penalties)? Д / Н / ?
- све исплате за прековремени рад? Д / Н / ?
- све одбитке на које сам пристао/ла? Д / Н / ?
- укупне нето и бруто износе? Д / Н / ?
- доприносе за пензијско осигурање, укључујући и износ који је уплаћен, датум када је уплата извршена, као и назив и број фонда за пензијско осигурање? Д / Н / ?

▲ Да ли знам:

- висину моје сатнице пре одбијања пореза? Д / Н / ?
- колики је додатак за повремени рад (casual loading) (ако сам запослен/на као повремени радник)? Д / Н / ?
- који је платни циклус (да ли се плата прима недељно, на две недеље или месечно)? Д / Н / ?
- који је начин исплате (у готовини, чеком, уплатом на мој банковни рачун)? Д / Н / ?
- када је почетак, а када крај радног времена? Д / Н / ?

- колики је минималан број радних сати недељно? Д / Н / ?
- на које дане и у које време сам распоређен/а (rostered)? Д / Н / ?
- када су ми паузе за оброке и одмор? Д / Н / ?

▲ Да ли знам шта треба да урадим ако:

- се разболим и не могу да дођем на посао? Д / Н / ?
- хоћу да одем на одмор? Д / Н / ?
- сам позван да будем члан пороте? Д / Н / ?
- задобијем повреду на раду? Д / Н / ?
- хоћу да се жалим на дискриминацију, злостављање (bullying) или шиканирање? Д / Н / ?
- хоћу да узмем родитељско одсуство? Д / Н / ?
- хоћу да узмем одсуство у сврху испуњавања друштвених обавеза (community service leave)? Д / Н / ?
- хоћу да узмем одсуство ради неге члана породице (compassionate leave)? Д / Н / ?
- хоћу да напустим то радно место? Д / Н / ?
- ме отпусте? Д / Н / ?
- треба да предузнем нешто у односу на породично насиље, а није изводљиво да то урадим ван свог редовног радног времена? Д / Н / ?

▲ Белешке:

Обратите нам се

www.fairwork.gov.au

Fair Work Infoline: **13 13 94**

Да ли вам треба помоћ на вашем језику?

Обратите се Служби преводалица и тумача (TIS) на 13 14 50

Помоћ за особе са оштећеним слухом и говорном маном

Назовите преко National Relay Service (NRS)

- ТTY: назовите 1800 555 677 и тражите 13 13 94
- Speak & Listen: назовите 1800 555 727 и тражите 13 13 94
- Internet relay: погледајте www.relayservice.com.au и тражите 13 13 94

Fair Work Infoline: 13 13 94

www.fairwork.gov.au

Не сносимо одговорност

Заштитник грађана на раду, Fair Work Ombudsman, обавезује се да вам пружи савет на који можете да се ослоните. Информације садржане у овом информативном листу су опште природе. Ако нисте сигурни како се ове информације односе на вашу ситуацију, позовите нашу инфо-линију на 13 13 94 или разговарајте са синдикатом радника, струковним удружењем или стручњаком за рад и радне односе. December 2013